

ด่วนที่สุด

ที่ กษ ๐๕๒๒/๓๓๖๒

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส13235
24
สวค. 2 พ.ย. 57
วันที่ 14.35
เวลาที่ 07 พ.ย. 57 เวลา: 14:08
รับที่ : ๘9897/57
วันที่ : 07 พ.ย. 57 เวลา: 14:08

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

เรื่อง การดำเนินการตามมาตรการควบคุมการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม
เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรอนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี จำนวน ๑ ฉบับ
๒. โครงการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการควบคุมและติดตามตำแหน่งเรือประมง จำนวน ๑๐๐ ฉบับ

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอเสนอเรื่อง การดำเนินการตามมาตรการควบคุมการทำ
การประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม (IUU Fishing) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดย
เรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุม
คณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๑) ทั้งนี้ รอนายกรัฐมนตรี (ม.ร.ว.ปรีดิยาธร เทวกุล) กำกับ
บริหารราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

สืบเนื่องจากสหภาพยุโรปได้ออกกฎระเบียบเกี่ยวกับการป้องกัน ยับยั้ง และจัดการ
ทำประมง ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (Illegal, Unreported and Unregulated (IUU)
Fishing) หรือกฎระเบียบ IUU ของสหภาพยุโรป ฉบับที่ ๑๐๐๕/๒๐๐๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๑ โดยมีผล
บังคับใช้มาตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๓ เป็นต้นไป ซึ่งตามระเบียบดังกล่าวประเทศผู้ส่งออกสินค้าประมงไป
ประชาคมยุโรปต้องทำการรับรองสินค้าและผลิตภัณฑ์ประมงว่าไม่ได้มาจากการทำประมง IUU โดยแนบเอกสาร
การรับรองการจับสัตว์น้ำ (Catch Certificate) ประกอบการส่งออกสินค้าด้วย สหภาพยุโรปนับว่าเป็นตลาด
สินค้าประมงรายใหญ่ของไทย ดังนั้น เพื่อมิให้เกิดอุปสรรคทางการค้าสินค้าประมงของไทยกับสหภาพยุโรป
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมประมงจึงได้จัดวางแนวทางการดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับระเบียบ
IUU ของสหภาพยุโรปดังกล่าว โดยได้จัดทำระบบการควบคุมการทำประมง IUU ระบบการออกใบรับรองการ
จับสัตว์น้ำ ระบบการตรวจสอบย้อนกลับสินค้าประมงตลอดสายการผลิต ระบบการรายงานการทำประมง
โดยใช้สมุดบันทึกการทำประมง (Fishing Logbook) ระบบการออกใบรับรองการแปรรูปสัตว์น้ำที่นำเข้า
จากต่างประเทศเพื่อส่งออกไปยังสหภาพยุโรป

สหภาพยุโรปได้จัดส่งคณะผู้แทนเข้ามาประเมินระบบการควบคุมการทำประมง IUU
ของไทยอยู่เป็นระยะ ซึ่งจากผลการประเมินครั้งล่าสุดเมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๗ พบว่าสหภาพยุโรปมี
ความเห็นวาระบบการควบคุมการทำประมงของไทยยังจำเป็นต้องปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและ
เป็นรูปธรรม...

เป็นรูปธรรมมากขึ้น ทั้งนี้กฎระเบียบและมาตรการต่างๆ ที่มีอยู่เดิมยังไม่สอดคล้องกับมาตรการระหว่างประเทศในการป้องกัน ยับยั้งและจัดการทำประมง IUU โดยเฉพาะแผนปฏิบัติการระหว่างประเทศ (International Plan of Action : IPOA) ในเรื่องการป้องกัน ยับยั้งและจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม (IPOA to Prevent , Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated (IUU) Fishing) หรือ IPOA-IUU ซึ่งประเทศไทยได้ให้สัตยาบันไว้ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๔๔

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบให้กรมประมงเป็นหน่วยงาน Competent Authority ในการรับรองสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการทำประมงที่ไม่ใช่ IUU Fishing ส่งไปยังประชาคมยุโรป เมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ตามหนังสือที่ นร ๐๕๐๖/๑๓๐๗๔ ลงวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๒

๑.๓ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๕๗)

๑.๓.๑ ดำเนินการควบคุมการทำประมง IUU ของเรือประมงไทย โดยกรมประมง ร่วมกับกรมเจ้าท่าเร่งรัดการจดทะเบียนเรือประมงและการออกอาชญาบัตรทำการประมง เพิ่มขึ้นจากเดิมจำนวน ๓๑,๑๙๑ ลำ ทำให้ในปัจจุบันมีเรือประมงทั้งสิ้น ๔๐,๒๐๔ ลำ

๑.๓.๒ กำหนดให้มีการรายงานผลการจับสัตว์น้ำของเรือประมงไทย และดำเนินการตรวจสอบย้อนกลับสัตว์น้ำตลอดสายการผลิตจากท่าเทียบเรือถึงโรงงานแปรรูป พร้อมทั้งจัดทำระบบฐานข้อมูลการทำประมง เพื่อการตรวจสอบและออกใบรับรองการจับสัตว์น้ำ

๑.๓.๓ ควบคุมการทำประมงสำหรับเรือประมงไทยในน่านน้ำไทย โดยเรือตรวจการณ์ประมง และดำเนินคดีผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการประมง โดยมีจำนวนผู้กระทำความผิด ๒,๔๔๘ รายต่อปี

๑.๓.๔ ออกใบรับรองการจับสัตว์น้ำและใบรับรองการแปรรูปสัตว์น้ำ สำหรับสินค้าประมงส่งออกไปยังสหภาพยุโรป คิดเป็นปริมาณสินค้าประมงส่งออกเฉลี่ย ๑๔๐,๐๐๐ ตันต่อปี

๑.๓.๕ ทำการตรวจรับรองสัญลักษณ์เรือประมงไทยเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กรมประมงกำหนด รวมจำนวน ๔,๘๔๖ ลำ

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑ ประเทศไทยมีเรือประมงชกธงไทยทำการประมงทั้งในและนอกน่านน้ำจำนวนมาก รวมทั้งมีการนำเข้าวัตถุดิบสัตว์น้ำจากต่างประเทศในปริมาณมาก ประเทศไทยจึงถูกเพ่งเล็งและมีความเสี่ยงที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับการทำประมง IUU กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงเห็นความสำคัญและความจำเป็นในการควบคุมการทำประมง IUU อย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งที่ผ่านมาประเทศไทยยังไม่มีแผนและกรอบการดำเนินการในการป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมง IUU เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการที่เหมาะสมในการควบคุมการทำประมง IUU ภายใต้กฎหมาย นโยบาย และระเบียบปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด จึงควรจัดทำแผนระดับชาติในการป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (Thailand National Plan of Action to Prevent , Deter and Eliminate IUU Fishing) หรือ NPOA-IUU ขึ้นด้วย ทั้งนี้การควบคุมการทำประมง IUU ของไทย จำเป็นต้องบูรณาการในการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ เช่น กรมเจ้าท่า กองทัพเรือ กรมศุลกากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองบังคับการตำรวจน้ำ) กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และอื่นๆ ด้วย

๒.๒ ผลการตรวจประเมินระบบการควบคุมการทำประมง IUU ของไทยโดยคณะผู้แทนสหภาพยุโรปครั้งล่าสุดเมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๗ มีข้อเสนอแนะให้ประเทศไทยจะต้องปรับปรุงพัฒนาการควบคุมการทำประมง IUU ทั้งในด้านการกฎหมายและมาตรการในทางปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรมมากขึ้น ซึ่งจากผลการประเมินดังกล่าวมีแนวโน้มที่สหภาพยุโรปจะประกาศให้ประเทศไทยมีความเป็นไปได้ที่จะถูกระบุว่าเป็นประเทศที่ไม่ให้ความร่วมมือตามกฎระเบียบ IUU ของสหภาพยุโรป ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดให้มี NPOA-IUU เพื่อใช้เป็นแนวทางที่ชัดเจนในการควบคุมการทำประมง IUU ของไทย

๒.๓ กรมประมงได้รับความเห็นชอบให้เป็น Competent Authority ในการรับรองสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการทำประมงที่ไม่ใช่ IUU Fishing ส่งไปยังประชาคมยุโรป ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๒ แล้ว อย่างไรก็ตาม กรมประมงยังไม่สามารถดำเนินการตามหน้าที่ความรับผิดชอบในฐานะ Competent Authority ที่สหภาพยุโรปกำหนดไว้ได้สมบูรณ์ครบถ้วน โดยเฉพาะในส่วนของการจดทะเบียนเรือประมงไทย ซึ่งกรมประมงไม่มีกฎหมายรองรับในการปฏิบัติงานในส่วนนี้ ดังนั้นเพื่อให้ Competent Authority ของไทย เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบครบถ้วนตามที่สหภาพยุโรปกำหนด จึงเห็นควรเสนอให้กรมเจ้าท่าซึ่งเป็นหน่วยงานรับผิดชอบดูแลและควบคุมในการจดทะเบียนเรือประมงตามกฎหมายเป็นหน่วยงาน Competent Authority ในเรื่องนี้ร่วมกับกรมประมงด้วย

สิ่งที่ประเทศไทยต้องดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

๑. มอบหมายให้คณะกรรมการนโยบายประมงแห่งชาติรับผิดชอบการแก้ไขปัญหาในการควบคุมการทำประมง IUU ในระดับชาติ โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมบูรณาการในการปฏิบัติ

๒. ผลักดันร่างพระราชบัญญัติการประมงฉบับใหม่ที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ได้รับความเห็นชอบ เพื่อให้มีผลบังคับใช้โดยเร็ว

๓. เร่งรัดผลักดันร่างแผนระดับชาติในการป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (NPOA-IUU) เพื่อให้ได้รับความเห็นชอบ ซึ่งทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องบูรณาการในการปฏิบัติงานเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

๔. จัดทำระบบติดตามตำแหน่งเรือ (Vessel Monitoring System: VMS) สำหรับเรือประมงที่มีขนาดใหญ่ (ตั้งแต่ ๓๐ ตันกรอสขึ้นไป) โดยให้มีการบังคับใช้กฎหมายเพื่อให้เรือประมงไทยขนาดตั้งแต่ ๓๐ ตันกรอสขึ้นไปติดตั้ง VMS เพื่อให้สามารถควบคุมและติดตามการทำประมงของเรือดังกล่าวได้ ซึ่งกรมประมงจะจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการควบคุมและติดตามตำแหน่งเรือประมงขึ้นเพื่อรองรับการติดตั้งระบบ VMS บนเรือประมงดังกล่าว

๕. มอบหมายให้กรมเจ้าท่าเป็นหน่วยงานหลัก Competent Authority ร่วมกับกรมประมง ในการดำเนินการควบคุมการประมง IUU ของเรือประมงไทย โดยเฉพาะในส่วนของการจดทะเบียนเรือประมง ในการดำเนินการทำประมง IUU

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ตามที่สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศประจำสหภาพยุโรป แจ้งถึงเจตจำนงของสหภาพยุโรปในการประกาศให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความเป็นไปได้ที่จะถูกระบุว่าเป็นประเทศที่ไม่ให้ความร่วมมือตามกฎระเบียบ IUU ของสหภาพยุโรป กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จำเป็นต้องเร่งรัดปรับปรุงข้อท้วงติงของสหภาพยุโรป เพื่อไม่ให้มีผลกระทบต่อการค้าสินค้าประมงในตลาดสหภาพยุโรปในอนาคต ทั้งนี้ได้ทราบว่าสหภาพยุโรปอยู่ระหว่างการดำเนินการจัดทำข้อเสนอต่อคณะกรรมการการยุโรปในการพิจารณาประกาศให้ประเทศไทยมีความเป็นไปได้ที่จะถูกกำหนดให้เป็นประเทศที่ไม่ให้ความร่วมมือตามระเบียบ IUU ของสหภาพยุโรป

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศประจำสหภาพยุโรป ได้รายงานว่า จากการประเมินการควบคุมการทำประมง IUU ของไทย โดยคณะผู้แทนสหภาพยุโรป ประเทศไทยจำเป็นต้องปรับปรุงและพัฒนาการควบคุมการทำประมง IUU ให้มีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยมีประเด็นหลักที่ต้องปรับปรุง ดังนี้

๔.๑.๑ ควรเร่งรัดการออกพระราชบัญญัติการประมงฉบับใหม่ซึ่งครอบคลุมและรองรับการดำเนินการควบคุมการทำประมง IUU ของไทย

๔.๑.๒ พัฒนาการติดตั้งระบบติดตามตำแหน่งเรือประมงไทย (Vessel Monitoring System : VMS) โดยเฉพาะเรือประมงที่มีขนาดใหญ่ เพื่อสามารถติดตามตรวจสอบการทำประมงของเรือประมงไทยทั้งในน่านน้ำไทยและในน่านน้ำต่างประเทศ

๔.๑.๓ ปรับปรุงระบบตรวจสอบย้อนกลับสินค้าประมงของไทยให้มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น โดยปรับปรุงการตรวจสอบ (Cross checking) ข้อมูลต่างๆ ในใบรับรองการจับสัตว์น้ำทั้งของไทยและต่างประเทศ (กรณีนำเข้าสัตว์น้ำเพื่อการแปรรูปและส่งออก) และเอกสารการทำประมงที่เกี่ยวข้องให้มีความสอดคล้องตรงกัน

๔.๒ ตามกฎระเบียบ IUU ของสหภาพยุโรป ที่ ๑๐๐๕/๒๐๐๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๑ ในมาตรา ๓๒ และ ๓๘ สหภาพยุโรปสามารถประกาศให้ประเทศไทยมีความเป็นไปได้ที่จะถูกระบุว่าเป็นประเทศที่ไม่ให้ความร่วมมือภายใต้กฎระเบียบดังกล่าว และหากไทยไม่สามารถปรับปรุงข้อบกพร่องให้ดีขึ้นภายในระยะเวลาที่กำหนด ประเทศไทยก็จะถูกระบุว่าเป็นประเทศที่ไม่ให้ความร่วมมือต่อไป ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อทำให้ไม่สามารถส่งออกสินค้าประมงไปยังสหภาพยุโรปได้ จนกว่าจะถูกถอดออกจากรายชื่อประเทศที่ไม่ให้ความร่วมมือของสหภาพยุโรป

๕. ผลกระทบ

สหภาพยุโรปซึ่งประกอบด้วยประเทศสมาชิก ๒๘ ประเทศ เป็นตลาดสินค้าประมงรายใหญ่ของไทยเป็นอันดับที่ ๓ รองจากสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ไทยส่งออกสินค้าประมงไปยังสหภาพยุโรปจำนวน ๑๙๔,๔๒๗.๔ ตัน (ร้อยละ ๑๑.๑๖) คิดเป็นมูลค่า ๓๒,๓๘๖.๗๗ ล้านบาท (ร้อยละ ๑๔.๒๒) ดังนั้น หากประเทศไทยถูกระบุว่าเป็นประเทศที่ไม่ให้ความร่วมมือของสหภาพยุโรป จะมีผลกระทบโดยตรงต่อการค้าสินค้าประมงที่ส่งออกไปยังสหภาพยุโรป และผลกระทบดังกล่าวอาจลุกลามไปถึงการค้ากับประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีมูลค่าการค้าสินค้าประมงจำนวน ๕๐,๔๘๕.๙๐ ล้านบาท (ร้อยละ ๒๒.๑๗) ได้ เนื่องจากขณะนี้สหรัฐกำลังจัดทำกรอบการดำเนินงานเพื่อต่อต้านการทำประมง IUU และปัญหา Seafood Fraud ให้เป็นวาระแห่งชาติ และอาจออกกฎระเบียบทางการค้าโดยใช้การทำประมง IUU เป็นมาตรการทางการค้าสินค้าประมงของตนด้วย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อรายได้และเศรษฐกิจของไทยเป็นอย่างยิ่ง รวมทั้งผลกระทบภายในประเทศทั้งต่อภาคอุตสาหกรรมประมง ครอบคลุมถึงเรือประมง โรงงานแปรรูปสัตว์น้ำ และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง รวมทั้งเศรษฐกิจและชีวิตความเป็นอยู่ของชาวประมงและแรงงานในภาคประมงอีกด้วย

๖. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับโครงการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการควบคุมและติดตามตำแหน่งเรือประมงงบประมาณดำเนินงาน ๑ ปี รวมทั้งสิ้นจำนวน ๔๕,๑๗๐,๐๐๐ บาท (สี่สิบล้านหนึ่งแสนเจ็ดหมื่นบาทถ้วน) โดยขอจัดสรรจากงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น

๗. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาแล้ว เห็นควรนำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดังนี้

๗.๑ มอบหมายให้คณะกรรมการนโยบายประมงแห่งชาติรับผิดชอบการแก้ไขปัญหาในการควบคุมการทำประมง IUU ในระดับชาติ พร้อมเร่งรัดการจัดทำแผนระดับชาติในการป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (NPOA-IUU) โดยกำหนดภารกิจและมอบอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติโดยเร็ว

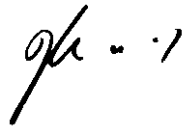
๗.๒ เร่งรัดให้มีการบังคับใช้กฎหมายเพื่อให้เรือประมงไทยขนาดตั้งแต่ ๓๐ ตันกรอสขึ้นไปติดตั้งระบบติดตามเรือ (VMS) เพื่อให้สามารถควบคุมและติดตามการทำประมงของเรือดังกล่าว

๗.๓ มอบหมายให้กรมเจ้าท่าเป็นหน่วยงานหลัก Competent Authority ร่วมกับกรมประมง ภายใต้กฎระเบียบ IUU ของสหภาพยุโรป ในการดำเนินการควบคุมการประมง IUU ของเรือประมงไทย

๗.๔ อนุมัติใช้งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น งบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ จำนวน ๔๕,๑๗๐,๐๐๐ บาท (สี่สิบล้านหนึ่งแสนเจ็ดหมื่นบาทถ้วน) เพื่อดำเนินโครงการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการควบคุมและติดตามตำแหน่งเรือประมง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปิติพงศ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมประมง

โทร./โทรสาร ๐ ๒๕๖๒ ๐๕๔๓